

v roku 1928 — pred vyhlásením konkurzu ešte nedospelá — platí v smysle § 16 konk. por. v konkurze za splatnú. Námietky žalovanej strany, že suma spornej dane z obratu a jej úrokov a suma sporného poplatku sú nesprávne, že tieto pohľadávky už zanikly zaplatením, ktoré učinily iné — za tieto pohľadávky ručiace — osoby, a že okrem toho sú zaistené záložným právom na nehnuteľnostiach úpadkyne a tiež iných osôb, sú v súdenom prípade jednak bez významu, jednak sú neodôvodnené. Predmetom sporu je len nárok na určenie poradia sporných pohľadávok a nie ich pravosť a výška, ktoré nemožno preto preskúmať a to tiež z toho ďalšieho dôvodu, lebo rozhodovanie o nich nepatrí ani na porad práva, keďže ide o pohľadávky daňové. Ani prihlásená daň z obratu, ani poplatok nie sú však pohľadávkami, ktoré viaznu na veci, z ktorej sa predpisuje a z ktorej by mohli byť uspokojené. Preto okolnosť, že tieto pohľadávky sú zaistené obyčajným záložným právom na nehnuteľnostiach a nehnuteľnostiach úpadkyne, nemá pre ich zaradenie do druhej triedy význam, nehľadiac ani na to — aj keby žalujúca strana mala nárok na oddelené uspokojenie — že podľa 3. odst. § 51 konk. por. je oprávnená sporné pohľadávky uplatniť ako konkurzná veriteľka, keďže má pre tieto pohľadávky tiež osobný nárok proti úpadkyňi. Za tohoto stavu muselo byť preto odvolaniu žalujúcej strany vyhovené a rozsudok súdu I. stolice v napadnutej časti zmenený tak, ako je v rozsudkovom výroku uvedené.

N a j v y š š í s ú d dovoláciu žiadosť zamietol.

D ô v o d y:

Najvyšší súd nespoznal zákonného dôvodu, aby rozsudok odvolacieho súdu zmenil alebo rozviazal, preto bolo treba bezzákladnú dovoláciu žiadosť zamietnuť.

Sťažnosť, že odvolací súd nerozhodol o údajnom zániku poplatkovej pohľadávky, týka sa v podstate pravosti tejto pohľadávky, o ktorej príslúcha podľa § 163 poplatkových pravidiel resp. podľa odst. 2 § 112 konk. por. rozhodovať príslušnému finančnému úradu.

Čís. 15722.

I. Povinnosti invalidného a starobného poistenia podliehajú aj osoby, ktoré 1. júla 1926 boli mladšie 60 rokov a od tejto doby počnúc pred dokončením 60. roku vykonávaly — hoci i len krátku dobu — práce alebo služby poistením povinné podľa zák. č. 221/1924 Sb. z. a n.

II. Nárok zamestnanca, vyvodzovaný z opominutia zamestnávateľa prihlásiť ho k poisteniu u okresnej nemocenskej poisťovne, nie je vylúčený alebo obmedzený tým, že opominutie prihlásenia stalo sa na návrh samého zamestnanca.

III. Zamestnanie zamestnanca u určitého zamestnavateľa je s hľadiska § 5 lit. a) zák. č. 221/1924 Sb. z. a n. v znení prílohy vyhlášky min. soc. peč. č. 189/1934 Sb. z. a n. zamestnaním vedľajším, keď jeho služebná činnosť u tohoto zamestnavateľa je vzhľadom na jeho celkovú hospodársku alebo sociálnu situáciu zamestnaním podružným. Či je tomu tak, musí skúmať zamestnavateľ s pečlivosťou riadneho hospodára.

(Rozh. z 30. decembra 1936, Rv III 884/36.)

Žalobník bol zamestnaný u žalovanej strany ako hájnik od 1. januára 1929 do 31. decembra 1930 bez toho, že by ho žalovaná strana prihlásila k poisteniu pre prípad nemoci, invalidity a staroby. Nárok žalobníka na starobný dôchodok bol Ústrednou sociálnou poisťovňou zamietnutý z toho dôvodu, že do dovŕšenia 65. roku nedosiahol potrebných 100 príspevkových týždňov. — Žalobník domáhal sa na žalovanej strane platenia 113 Kč renty mesačne na tom základe, že ho žalovaná strana neprihlásila k starobnému poisteniu, hoci pred dokončením svojho 60. roku vykonával práce poistením povinné. Proti tejto žalobe bránila sa žalovaná strana medzi iným tým, že sám žalobník súhlasil, aby nebol prihlásený k starobnému poisteniu a že zamestnanie žalobníka u žalovanej strany bolo len jako vedľajším zamestnaním, ktoré nepodliehalo poisteniu. Súd I. stolice žalobe vyhovel, odvolací súd rozsudok súdu I. stolice zmenil a žalobu zamietol. Najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil a obnovil rozsudok I. stolice.

D ô v o d y:

Podľa § 140 zákona č. 221/1924 Sb. z. a n. v úplnom znení prílohy vyhlášky ministra soc. pečlivosti č. 189/1934 Sb. z. a n. neplatné sú ujednania, ktoré by obmedzovaly, alebo vylučovali platnosť tohoto zákona v neprospech poisťencov, alebo ich rodinných príslušníkov. I keby tedy žalobník pri ujednaní služebnej zmluvy sám bol býval »navrhol, aby nebol do nemocenskej poisťovne prihlásený z dôvodu, že má majetok a hájníctvo nie je jeho hlavným zamestnaním«, táto skutočnosť sama o sebe nečiní jeho žalobný nárok neopodstatneným, lebo povinnosťou strany žalovanej bolo s pečlivosťou riadneho hospodára skúmať a presvedčiť sa, v akom pomere je služebná činnosť žalobníka k jeho celkovej hospodárskej a sociálnej situácii, to jest, či služobná činnosť žalobníka u žalovanej je zamestnaním podružným v celkovej jeho situácii hospodárskej, alebo sociálnej, a takým spôsobom zistiť, či žalobníkovu zamestnanie možno pokladať za vedľajšie, v dôsledku čoho žalobník by podľa § 5 cit. zákona bol vyňatý z poistnej povinnosti. Pri náležitej pečlivosti bolo to už so zreteľom na vlastné udania žalobníka snadným úkolom pre stranu žalovanú, lebo keď žalobník bydlel a hospodáril v obci, v ktorej aj žalovaná strana mala svoj majetok, sverený hájníckej činnosti žalobníckovej.

Opodstatnená je preto dovolacia sťažnosť, že odvolací súd — zistivši, že zamestnanie žalobníka u strany žalovanej nebolo vedľajším ale hlavným — zamietnutím žaloby jedine z hore uvedeného dôvodu porušil hmotné právo.

Žalovaná strana v pokračovaní pred súdmi nižších stolíc bránila sa proti žalobnému nároku aj tým, že žalobník v dôsledku svojho veku bol vyňatý z poistnej povinnosti. Táto obrana je neopodstatnená. Podľa § 6 b) cit. zák. z poistnej povinnosti poistenia invalidného a starobného vyňatý je, kto dokonal, alebo prekročil 60. rok svojho veku dňa 1. júla 1926, alebo kto po tomto dni po dokonaní 60. roku vstúpi po prvý raz do zamestnania zakladajúceho poistnú povinnosť (ďalšia tu stanovená výnimka tu neprichádza v úvahu). Žalobník narodil sa nesporne 18. augusta 1867 a tak 1. júla 1926 nedokončil 60. rok svojho veku. Nie je sporné, že žalobník bol už od 15. júla 1926 prihlásený k poisteniu, v dôsledku čoho nemôže byť reč o tom, že by k strane žalovanej bol vstúpil 1. januára 1929 po prvý raz do zamestnania poistením povinného. Názor žalovanej strany, podľa ktorého na žalobníka treba hľadať ako na takého, ktorý u nej po prvý raz vstúpil do zamestnania poistením povinného, keďže vraj u dřívejších zamestnávateľov konal práce poistením povinné len niekoľko dní, a to s dlhšími prestávkami, nemá opory v zákone, lebo tento v § 6 b) nepripúšťa vylúčenie z poistnej povinnosti u osôb, ktoré 1. júla 1926 boli mladšie 60 rokov a od tejto doby počínajúc pred dokončením 60. roku, hoci i len krátku dobu vykonávaly práce alebo služby poistením povinné podľa cit. zákona.

Keďže žalobník podľa toho, čo bolo hore uvedené, už na základe svojho zamestnania u žalovanej strany podliehal poistnej povinnosti podľa cit. zákona, tým padajú vývody žalovanej strany uvedené proti žalobnému nároku v spojitosti s ustanovením 2. bodu § 107 zák. č. 221/1924 v znení prílohy vyhlášky min. soc. peč. č. 189/1934 Sb. z. a n.

Pretože medzi škodou žalobníka, vzniklou z toho, že sa mu od Ústrednej sociálnej poisťovne v Prahe nedostáva starobného dôchodku a medzi opominutím strany žalovanej, že táto žalobníka k invalidnému a starobnému poisteniu v náležitom čase neprihlásila, je daná príčinná súvislosť, za túto škodu je žalovaná strana zodpovedná.

Čís. 15723.

K dôchodkom, o ktoré sa podľa § 13 zák. č. 130/1921 Sb. z. a n. zmenšujú zaopatrovacie nároky bývalých zamestnancov na veľkom pozemkovom majetku proti ich bývalým zamestnávateľom, náleží i dôchodok priznaný im kurátorom fondu pre zaopatrenie zamestnancov veľkostatku podľa § 73 náhradového zákona a vl. nar. č. 29/1923 Sb. z. a n.

(Rozh. z 31. decembra 1936, Rv III 691/35.)